

**PERUSKOULUN PÄÄTTÖARVOSANOJEN KOROTTAMINEN ERITYISESSÄ TUTKINNOSSA JKO:n
NIVELVAIHEKOULUTUKSISSA TUVA JA OPISTOVUOSI**

VOIMASSA 1.8.2026 ALKAEN / LUKUVUOSI 2026–2027

REHTORI HARRI ERKAMAA

Sisällys

1 Peruskoulun päättöarvosanojen korottamisen periaatteet	3
1.1 JKO:n perusopetus vastaa päättöarvioinnista	3
1.2 Erityisen tutkinnon suorittaminen	3
1.3 korotettavat oppiaineet	4
1.4 Oppimateriaali	4
1.5 Arviointi	4
1.6 Todistukset	4
1.7 Erityisen tutkinnon suorittaminen ilman osallistumista lähiopetukseen	6
1.8 Maksut	6
2. KOROTETTAVIEN OPPIAINEIDEN TARKEMPI KUVAUS	6
2.1 Äidinkieli ja kirjallisuus	7
2.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	7
2.3 Toinen kotimainen kieli, ruotsin kieli	7
2.4 Vieras kieli, englannin kieli	8
2.5 Matematiikka	8
2.6 Uskonto	9
2.7 Elämäkatsomustieto	9
2.8 Historia	9
2.9 Yhteiskuntaoppi	9
2.10 Fysiikka	10
2.11 Kemia	10
2.12 Biologia	10
2.13 Maantieto	10
2.14 Terveystieto	10

1 PERUSKOULUN PÄÄTTÖARVOSANOJEN KOROTTAMISEN PERIAATTEET

JKO:lla Perusopetuksen arvosanoja korotetaan niin kutsutussa erityisessä tutkinnossa. Erityisen tutkinnon voi järjestää se, jolla on perusopetuksen järjestämislupa. Erityiseen tutkintoon osallistuvan tulee osoittaa, että hänen tietonsa ja taitonsa vastaavat perusopetuksen eri oppiaineiden yleisen oppimäärän mukaisia tietoja ja taitoja. Jyväskylän kristillisellä opistolla (JKO) nivelvaihekoulutukset, joita tämän ohjeen korottaminen erityisessä tutkinnossa koskee, ovat vapaan sivistystyön Opistovuosi oppivelvolliselle -koulutusta ja perusopetuksen Tuva-koulutusta. Erityiseen tutkintoon osallistuvalla opiskelijalla on olemassa peruskoulun päättötodistus. JKO:lla on järjestämislupa aikuisten perusopetuksen koulutukseen, jonka opetussuunnitelman perusteiden (OPS) mukaisesti erityinen tutkinto järjestetään.

1.1 JKO:N PERUSOPETUS VASTAA PÄÄTTÖARVIOINNISTA

JKO:lla noudatetaan Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelmaa 2018. Opetussuunnitelma perustuu Opetushallituksen vuonna 2017 laatimiin opetussuunnitelman perusteisiin (OPH-1280-2017). Oppimisen arviointi ja todistukset perustuvat Opetushallituksen määräyksiin. Aikuisten perusopetuksen pakolliset kurssit arvioidaan numeroin, käyttäen numeroasteikkoa 4–10. Peruskoulun päättötodistukseen merkittävä oppiaineen päättöarvosanaa muodostettaessa noudatetaan Aikuisten perusopetuksen päättöarvioinnin kriteereitä (OPH-1826-2021). JKO:n perusopetuksen aineenopettaja arvioi päättöarvosanan.

1.2 ERITYISEN TUTKINNON SUORITTAMINEN

JKO:lla opetus tapahtuu lukuvuoden aikana perusopetuksessa pääsääntöisesti kursseittain. Kurssin arviointi perustuu kurssin aikana annettuihin näyttöihin ja/tai kokeeseen (/kokeisiin). Ryhmänohjaaja kirjaa yhdessä opiskelijan kanssa henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan (HOPS) erilliseen erityinen tutkinto -Wilma lomakkeeseen opiskelijan tavoitteen oppiaineiden korottamiseksi.

Lomakkeeseen kirjataan:

- korotettava oppiaine/aineet
- arvosana perusopetuksessa
- tavoitearvosana korottamiselle
- lomake tulostetaan ja alaikäisen opiskelijan huoltaja allekirjoittaa lomakkeen, lomake palautetaan ryhmänohjaajalle. Ryhmänohjaaja toimittaa allekirjoitetun lomakkeen koulutussihteerille, joka arkistoi erityisen tutkinnon lomakkeet lukuvuosittain.

Mikäli tietyn oppiaineen korottaminen keskeytyy:

- Ryhmänohjaaja kirjaa erityisen tutkinnon sähköiseen lomakkeeseen keskeytymisen ja päivämäärän.
- Keskeytyneestä erityisestä tutkinnosta ryhmänohjaaja tiedottaa Wilma-viestillä alaikäisen huoltajaa ja koulutussihteerä. Koulutussihteerä kirjaa erityisen tutkinnon lomakkeeseen oppiaineen keskeytymisen ja päivämäärän.
- Opiskelijalle keskeytetyssä tutkinnossa suoritettut opinnot kirjataan perustaitojen vahvistaviksi kursseiksi arvosanalla hyväksytty/hylätty.

Mikäli opiskelija suorittaa erityistä tutkintoa tehtäväpaketilla, samaan aikaan voi olla työn alla enintään kaksi tehtäväpakettia. Seuraavan tehtäväpaketin saa palauttaessaan edellisen.

Erityinen tutkinto on myös mahdollista suorittaa erillisellä kokeella lukuvuoden päättyessä. Lukuvuoden päättyessä koulutussihteerä skannaa erityisen tutkinnon lomakkeen priimukseen ja arkistoi paperilomakkeen.

Ilmoittautuminen erityiseen tutkintoon on sitova.

1.3 KOROTETTAVAT OPPIAINEET

Jos opiskelijan tavoitteena on korottaa perusopetuksen päättötodistuksen päättöarvosanaa jossakin oppiaineessa, on opiskelijan suoritettava Tuva-koulutuksessa määritellyt kurssit, ja niiden sisällöt ja arviointiperusteet on kuvattu JKO:n Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

Suorittaessaan erityistä tutkintoa opiskelija osallistuu ensisijaisesti lukujärjestyksen mukaisille oppitunneille ja suorittaa annetut tehtävät sekä kokeet. On tärkeää, että opiskelija osallistuu oppiaineen lähiopetukseen.

Päättöarvosanaa voi JKO:lla korottaa seuraavissa oppiaineissa:

- uskonto
- elämäntutkimustieto
- historia
- yhteiskuntaoppi
- fysiikka
- kemia
- biologia
- maantieto
- terveystieto
- äidinkieli
- suomi toisena kielenä
- ruotsi
- englanti
- matematiikka.

Mikäli opiskelija on poissa koulusta eikä pysty osallistumaan kurssille, opiskelijalle annetaan mahdollisuus ennalta määrättyinä koepäivinä suorittaa koe tai antaa näyttö osaamisestaan muulla tavoin (opettajan kanssa sopien). Erityisessä tutkinnossa opettaja voi teettää lähtötasotestin.

Erityistä tutkintoa on mahdollisuus suorittaa / täydentää **29.4.2027** erillisellä kokeella, joka sovitaan yhdessä ryhmänohjaajan ja opettajan kanssa. Erilliseen kokeeseen tulee ilmoittautua oppiaineesta vastaavalle opettajalle kahta (2) viikkoa aikaisemmin. Tämän päivän jälkeen ylimääräisiä koesuorituksia ei järjestetä. Wilmassa tulee olla korotukseen liittyvät arvoinnit valmiina **10.5.2027**.

Erityisessä tutkinnossa tekoälyn käyttö JKO:n tekoälyohjeistuksen mukaisesti.

1.4 OPPIMATERIAALI

JKO:n järjestämässä Aikuisten perusopetuksessa oppimateriaalina käytetään paperisia tai digitaalisia oppimateriaaleja. Jos opiskelija osallistuu JKO:n opetukseen ja kokeeseen, opiskelija saa käyttöönsä oppimateriaalin ja tarvittavat työvälineet.

1.5 ARVIOINTI

Kun opiskelija on suorittanut päättöarvosanan korottamiseksi vaadittavat kurssit, opettaja arvioi näytöt Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman päättöarviointikriteerien mukaisesti. Arvioitua arvosanaa verrataan aikaisempaan peruskoulun päättöarvosanaan.

1.6 TODISTUKSET

Jos opiskelija on korottanut perusopetuksen päättöarvosanaa, opiskelija saa todistuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta erityisessä tutkinnossa. Korottanut arvosana kirjataan KOSKI-järjestelmään.

Mikäli opiskelija ei saa arvosanaa korotettua, kirjataan suoritettujen opintojen perustaitojen vahvistamiseksi.

Ryhmänohjaaja:

- pyytää opiskelijan perusopetuksen päättötodistuksen ja toimittaa sen koulutussihteerille
- skannaa opiskelijan perusopetuksen päättötodistuksen Wilmaan/Primukseen
- Ryhmänohjaaja ilmoittaa Wilmalla aineenopettajalle ja Millalle erityisen tutkinnon suorittajat ja tavoitearvosanat
- Ilmoittaa aineenopettajalle ja Millalle opiskelijan erityisen tutkinnon suoritustavan muutoksesta tai muista koulunkäyntiin liittyvistä muutoksista.

Aineenopettaja:

- Arvioi opiskelijan päättöarvosanan näyttöjen perusteella aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman arviointikriteerien perusteella.
- tulostaa ja allekirjoittaa arviointinsa korotetusta arvosanasta
- toimittaa tulosteen koulussihteerille
- mikäli lähiopetukseen osallistuva opiskelija jättää osallistumasta opetukseen -> tieto ryhmänohjaajalle ja Millalle.

Koulutussihteer:

- tallentaa opettajan toimittaman tulosteen arvosanan korottamisesta kansioon
- skannaa tulosteen opiskelijan Priimukseen

Koulutussuunnittelija

- siirtää tiedon arvosanan korottamisesta Opintopolun Koski-tietovarannon suoritusrekisteriin.

Erityisen tutkinnon suorittamisesta, suoritustavasta riippumatta, opiskelijalle huomioidaan työmääräksi oppiaineittain:

Oppiaine	Tuva, viikko	Opistovuosi, opintopiste
Äidinkieli ja kirjallisuus	3	6
Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	3	6
Toinen kotimainen kieli, ruotsin kieli	2	4
Vieras kieli, englannin kieli	4	8
Matematiikka	4	8
Uskonto	1	2
Elämäntietomustieto	1	2
Historia	2	4
Yhteiskuntaoppi	2	4
Fysiikka	1	2
Kemia	1	2
Biologia	1	2
Maantieto	1	2
Terveystieto	1	2

Mikäli erityinen tutkinto jää kesken, huomioidaan suorituksena toteutunut työmäärä.

1.7 ERITYISEN TUTKINNON SUORITTAMINEN ILMAN OSALLISTUMISTA LÄHIOPETUKSEEN

Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa oppiaineen erityinen tutkinto **tehtäväpaketina**, esimerkiksi mikäli lähiopetus menee päällekkäin muun opetuksen kanssa tai opetettava kurssi on jo mennyt. Tehtäväpaketilla voi korvata yksittäisen kurssin tai antaa näytön koko oppiaineen osalta. Suoritukseen voi liittyä osaamisen näyttöihin liittyen koe ja/tai muu kirjallinen / suullinen tehtävä.

JKO:lla erityisen tutkinnon tehtäväpakettia suorittaville opiskelijoille tarjotaan mahdollisuutta saada oppimisen tukea tukipajassa. Tuki ja ajankohdat sovitaan tukipajan opettajan Milla Kanasen kanssa. Tehtäväpaketin aikataulu on 2 kuukautta.

Aineenopettaja

- kirjaa opiskelijan erityisen tutkinnon lomakkeeseen opiskelijan suorittavan oppiaineen/kurssin tehtäväpaketina. Kirjaa mitä oppiaineita on tarkoitus suorittaa pakettina.
- ilmoittaa tukipajan opettajalle tehtäväpakettia suorittavan opiskelijan Wilma-viestillä.

Tukipajan opettaja

- kirjaa opiskelijan Wilmaan tiedot suorittamisesta ja annetusta tuesta.
- Sopii aineenopettajan kanssa etenemästä ja mahdollisista tuen erityistarpeista.
 - Sopii aikataulutuksen opiskelijan kanssa -> Kirjataan Wilmaan, jotta huoltajilla myös tieto.
- Konsultoi tarvittaessa erityisopettajaa.

1.8 MAKSUT

Tuva- ja Opistovuosi -koulutuksissa oleville JKO:n opiskelijoille päättöarvosanojen korottaminen on maksutonta.

2. KOROTETTAVIEN OPPIAINEIDEN TARKEMPI KUVAUS

Lukuvuonna 2026–2027 Opistovuosi-opiskelijoiden arvosanojen korottaminen erityisessä tutkinnossa toteutetaan yhteistyössä Tuva-koulutuksen kanssa. Opiskelijalla erityisen tutkinnon toteutus voi olla perinteisen ryhmämuotoisen toteutuksen lisäksi esim.

- ryhmämuotoinen opetus + erityisopettajan / aineopettajan kanssa täydennys
- ryhmämuotoinen opetus + erilliset täydentävät tehtäväpaketit (erityisopettajan / aineopettajan kanssa)
- tehtäväpaketit opettajan ohjeiden mukaisesti
- erillinen koe **29.4.2027**, jossa voi osoittaa / täydentää osaamistaan.

Tässä suunnitelmassa kappaleesta 2.1 eteenpäin on kuvattu oppiaineittain JKO:lla järjestettävä erityinen tutkinto lukuvuonna 2026–2027. Kurssien sisältö ja arviointiperusteet on kuvattu JKO:n Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa.

2.1 ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

- suoritettava 3 kurssia: ÄI1-ÄI3

- opettaja Anneli Töyhönen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
Äi1	Oppimistehtävät ja koe; kokeen päivämäärä sovitaan kurssin aikana.
Äi2	Oppimistehtävät ja koe; kokeen päivämäärä sovitaan kurssin aikana.
Äi3	Oppimistehtävät ja koe; kokeen päivämäärä sovitaan kurssin aikana.

2.2 SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

- suoritetaan Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa

- opettaja Janette Huhtala, Sirpa Murtolahti, Anneli Airaksinen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
S2 kurssi 1	Oppimistehtävät kurssien 2, 3 ja 5 sisällöistä ja koe sekä opettajan kanssa sovittava osallistuminen lähiopetukseen.
S2 kurssi 2	Oppimistehtävät kurssien 4 ja 6 sisällöistä ja koe sekä opettajan kanssa sovittava osallistuminen lähiopetukseen.
S2 kurssi 3	Oppimistehtävät kurssin 7 sisällöistä ja koe sekä opettajan kanssa sovittava osallistuminen lähiopetukseen.
S2 kurssi 4	Oppimistehtävät kurssin 8 sisällöistä ja koe.

2.3 TOINEN KOTIMAINEN KIELI, RUOTSIN KIELI

- suoritettava 2 kurssia: RU1 ja RU2

- opettaja Sofia Lehtikangas

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
RU1	Tuntiosaaminen, oppimistehtävät ja koe tai palautettava tehtäväpaketti ja koe. Kokeen päivämäärä sovitaan kurssin aikana.
RU2	Tuntiosaaminen, oppimistehtävät ja koe tai tehtäväpaketti ja koe. Kokeen päivämäärä sovitaan kurssin aikana. Kurssien päätteeksi päättötesti korottajille.

2.4 VIERAS KIELI, ENGLANNIN KIELI

- suoritettava 4 kurssia: ENA1-ENA4

- opettaja Meri Niskanen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
ENA1	Tuntiosaaminen, oppimistehtävät ja koe tai palautettava tehtäväpaketti ja koe. Kokeen ajankohta ilmoitetaan kurssin alussa.
ENA2	Tuntiosaaminen, oppimistehtävät ja koe tai palautettava tehtäväpaketti ja koe. Kokeen ajankohta ilmoitetaan kurssin alussa.
ENA3	Tuntiosaaminen, oppimistehtävät ja koe tai palautettava tehtäväpaketti ja koe. Kokeen ajankohta ilmoitetaan kurssin alussa.
ENA4	Tuntiosaaminen, oppimistehtävät ja koe tai palautettava tehtäväpaketti ja koe. Kokeen ajankohta ilmoitetaan kurssin alussa. Kurssien päätteeksi päättötesti korottajille.

2.5 MATEMATIIKKA

- suoritettava 4 kurssia: MA1-MA4

- opettaja Elina Kilappa, Elina Valkonen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
MA1	Tuntiosaaminen ja koe tai palautettava tehtäväpaketti, koeaika sovitaan kurssin aikana.
MA2	Tuntiosaaminen ja koe tai palautettava tehtäväpaketti, koeaika sovitaan kurssin aikana.
MA3	Tuntiosaaminen ja koe tai palautettava tehtäväpaketti, koeaika sovitaan kurssin aikana.
MA4	Tuntiosaaminen ja koe tai palautettava tehtäväpaketti, koeaika sovitaan kurssin aikana.

2.6 USKONTO

- suoritettava 1 kurssi: UE1

- opettaja Mira Piispa

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
UE1	Oppimistehtävät ja koe; kokeen pvämäärä sovitaan kurssin aikana

2.7 ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

- suoritettava 1 kurssi: ET1

- opettaja Päivi Salo

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
ET1	Tehtäväpaketti ja koe; kokeen pvämäärä sovitaan opettajan kanssa

2.8 HISTORIA

- suoritettava 2 kurssia: HI1 ja HI2

- opettaja Milla Kananen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
HI1	Tuntiosaaminen ja koe, tai projektityö tai oppimispaketti. Kokeen pvm. sovitaan kurssin aikana.
HI2	Tuntiosaaminen ja koe, tai projektityö tai oppimispaketti. Kokeen pvm. sovitaan kurssin aikana.

2.9 YHTEISKUNTAOPPI

- suoritettava 2 kurssia: YH1 ja YH2

- opettaja Milla Kananen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
YH1	Tuntiosaaminen ja koe, tai projektityö tai oppimispaketti. Kokeen pvm. sovitaan kurssin aikana.
YH2	Tuntiosaaminen ja koe, tai projektityö tai oppimispaketti. Kokeen pvm. sovitaan kurssin aikana.

2.10 FYSIIKKA

- suoritettava 1 kurssi: FY1

- opettaja Elina Kilappa

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
FY1	Tuntiosaaminen ja koe tai palautettava tehtäväpaketti, koeaika sovitaan kurssin aikana.

2.11 KEMIA

- suoritettava 1 kurssi: KE1

- opettaja Elina Kilappa

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
KE1	Tuntiosaaminen ja koe tai palautettava tehtäväpaketti, koeaika sovitaan kurssin aikana.

2.12 BIOLOGIA

- suoritettava 1 kurssi: BI1

- opettaja Anne Pennanen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
BI1	Tuntiosaaminen, koe ja oppimistehtävät. Kokeen ajankohta sovitaan kurssin aikana.

2.13 MAANTIETO

- suoritettava 1 kurssi: MT1

- opettaja Anne Pennanen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
MT1	Tuntiosaaminen, koe ja oppimistehtävät. Kokeen ajankohta sovitaan kurssin aikana.

2.14 TERVEYSTIETO

- suoritettava 1 kurssi: TE1

- opettaja Anne Pennanen

Kurssi	Kurssin suorittamistavat: *koe (pvm.), projektityö ym.
TE1	Tuntiosaaminen ja koe sekä oppimistehtävät. Kokeen ajankohta sovitaan kurssin aikana.

LIITE. Erityisen tutkinnon lomake

Päättöarvosanojen korotustiedot (erityinen tutkinto)

Päättöarvosanojen korotukset suoritetaan TUVA-koulutuksessa erityisessä tutkinnossa aikuisten perusopetuksen kautta.

Erityisen tutkinnon suoritus tapa:

- ☐ Perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittaminen
- ☐ Osittain suoritettu perusopetuksen oppimäärä
- ☐ Perusopetuksen koko oppimäärän suorittaminen

Erityisen tutkinnon aloituspäivämäärä

Korotettava oppiaine	Nykyinen päättöarvosana	Tavoitearvosana
+ ...		

Erityisen tutkinnon keskeytystiedot:

Erityisen tutkinnon keskeytyspäivämäärä

Erityisen tutkinnon keskeyttämisen lisätiedot

- ☐ Suorittaa oppiaineen/kurssin tehtäväpaketina

Mitä suorittaa pakettina